קבֶּז

בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעְזֶער** שְׁלִיטָ״א

פרשת ואתחנן – נחמו תשפ״ג [פנימי, בלתי מוגה]

ליל שבת קודש

בליל שבת קודש פרשת ואתחנן – נחמו תשפ״ג, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים מ מענייני הפרשה ושבת נחמו עפ״ד רביו״ל בליקו״מ ח״א סי׳ צ״ט

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש **פרשת ואתחנן**, היא תמיד שבת **נחמו**, שבה אנו זוכין **לקבל** נחמה אמיתית מהקב״ה, וכן זוכים **לתת** נחמה להקב״ה, כביכול, וכדברינו גבי חודש **׳מנחם אב׳**, שזה דו-סטרי, אבינו שבשמים מנחם אותנו, ואנחנו מנחמים את הקב״ה.

כי באמת, נשמת איש הישראלי היא חלק אלוק ממעל, והיא חתיכה של קדושה, וכשהוא נותן נחמה להקב״ה - כן הוא ממילא זוכה לנחמה, כי שניהם אחד.

ועל כן ״**נַחֲמוּ נַחֲמוּ** עַמִּי״ נחמה כפולה היא, וכדברי חכמינו הקדושים (איכה רבה א, נז), שכשם שֶׁלָּקוּ בכפלים - כן הנחמה היא כפולה; כי זוכה לנחמה מאת הקב״ה, וכן זוכה לנחם כביכול את הקב״ה.

והנה, שבת נחמו יוצאת תמיד בפרשת ואתחנן, ובוודאי ישנו קשר בין הפרשה לענין הנחמה, ועלינו להבין מהו הקשר, ומה הלימוד היוצא מזה לעובדא ולמעשה.

המעיין בדברי הפרשה יראה שכולה חתיכה שלימה של נחמה, ותחילה נתבונן בפסוק הראשון של הפרשה: ״**וָאֶתְחַנַּן אֶל ה׳ בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר**״, שזה ענין התפילה של משה רבינו שיזכה להיכנס לארץ ישראל, ועל

הפסוק הזה מגלה רבינו גילוי נורא ונפלא עד מאד (ליקו״מ ח״א סי׳ צ״ט; מו״ר שליט״א חזר על תמצית דברי התורה הזו):

״דְּהִנֵּה הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַךְ אִם לִפְעָמִים יֵשׁ עֵת, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת. אַל יֹאמַר אֵינִי מִתְפַּלֵּל כְּלָל, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְכַוֵּן כָּרָאוּי וּלְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, וְהַתְּפִלָּה אֵינָהּ מְקֻבֶּלֶת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (בְּרָכוֹת לד:): **עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל וְכוּ׳ אָמְרוּ לוֹ וְכוּ׳ אָמַר לָהֶם אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל וְאִם לָאו יוֹדֵעַ וְכוּ׳. וְזֶהוּ עַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמַרְנוּ, אִם בִּדְבֵקוּת, שֶׁאָזַי הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה וּמְרֻצָּה בְּפִיו, מְקֻבֶּלֶת. וְאִם לָאו, חַס וְשָׁלוֹם, לְהֶפֶךְ. אַף עַל פִּי כֵן אַל יֹאמַר הָאָדָם כֵּן, אֶלָּא יִתְפַּלֵּל תָּמִיד. וְאִם לֹא יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת כָּרָאוּי. יִתְפַּלֵּל בְּכָל כֹּחוֹ. כִּי בְּעֵת שֶׁיִּתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת כָּרָאוּי, אָזַי יַעֲלֶה כָּל הַתְּפִלוֹת עִם הַתְּפִלָּה הַהִיא שֶׁהִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי. וְזֶה: וָאֶתְחַנַּן אֶל ה׳ תָּמִיד, בֵּין בִּדְבֵקוּת בֵּין שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת. בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר, הַיְנוּ בְּעֵת שֶׁאֶזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי. וְהַיְנוּ בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר, שֶׁהַדְּבָרִים נֶאֱמָרִים וּמְרֻצִּים בְּפִיו מֵחֲמַת שֶׁמִּתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, אָז יַעֲלֶה כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁהִתְפַּלֵּל עַד עַתָּה כַּנַּ״ל״.**

מגלה רבינו בתורה זו התחזקות נפלא לכל אחד ואחד, שאדם צריך לעסוק בתפילה **תמיד** - בין בדביקות בין שלא בדביקות, דהיינו בין אם יש לך ׳מוחין׳, ואתה מיושב בדעתך, וכולך מלוהב לתפילה, ומכוון בכל תיבה ומילה, ואתה מלא בברען חזק ואש קודש, ובין אם אתה אינך מרגיש שום טעם ורגש בתפילה, **תמיד עליך לעסוק בתפילה!**

ומה יהיה נעשה עי״ז? מגלה רבינו: כשתזכה להתפלל בדביקות, אזי יעלו עם זה כל שאר התפילות שהתפללת שלא בדביקות. משל לקרונות רכבת העומדים ללא תזוזה, ובא הקטר, מחבר אליו אל כל הקרונות, ויחדיו נוסעים כולם במהירות גדולה, כן הוא לענין התפילות, שהן כולן עומדות ללא הדביקות, והנה מגיעה התפילה דביקות - ומעלה את כולן מעלה מעלה...

וכשם שכך הוא לענין התפילה - כן הוא לענין לימוד התורה, שאדם צריך

לעסוק בתורה תמיד - הן בדביקות והן שלא בדביקות, היינו בין כשהוא מבין את לימודו, ויש לו טעם וחשק בלימוד, ובין שאיננו מבין לימודו, אין לא את החשק וההתלהבות לזה, יעשה את זה כמות שהוא - יקח ספר, יפתח אותו, ויתחיל ללמוד!

שאת זה גם יש לנו בפרשת השבוע, כי הלא בה מובאים עשרת הדברות, שהם הלוחות השניות, וזה ענין של לימוד התורה הקדושה - שניתנה בסיני, שאדם יעסוק בה תמיד, בין בדביקות ובין שלא בדביקות, וכדאיתא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' עד, וסימנך 'דע'), שיש דיבור בדעה ויש דיבור בלא דעה, ואכן יש ענין של דיבור בלא דעה - שלא מבין לימודו, ואין לו טעם וחשק, אבל אם יהיה חזק בזה - סוף כל סוף יזכה להגיע לדיבור בדעה, וירגיש טעם ערב ונפלא בלימודו.

וכשם שזה סובב והולך על תורה ותפילה, כן הוא לענין סבר פנים יפות, שאדם צריך להאיר פנים לשני, וגם זה **"בין בדביקות ובין שלא בדביקות"**, דהיינו הן כשזוכה לעשות את זה מתוך רצון אמיתי ושמחה פנימית, והן כשעושה את זה בכח, הוא מרגיש שאיננו מסוגל למתוח את השרירים של הפה לכאן ולכאן בשביל זה... אבל הוא עושה את זה אפילו שלא בדביקות, ועי"ז יראה איך שסוף כל סוף יזכה להגיע אל הדביקות הנרצה.

וכמו שמגלה רביז"ל (שיחות הר"ן, סי' עד) שאם **'לִפְעָמִים דַּעְתּוֹ מְבֻלְבָּל, וְאֵינוֹ יָכוֹל בְּשׂוּם אֹפֶן לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ, אָז עֲצָתוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא שָׂמֵחַ, וְאַף-עַל-פִּי שֶׁבְּתְחִלָּה עֲדַיִן אֵין הַשִּׂמְחָה בֶּאֱמֶת בְּלִבּוֹ, אַף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי שֶׁעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא שָׂמֵחַ, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה אַחַר-כָּךְ בֶּאֱמֶת לְשִׂמְחָה'**; שזה ענין של "בין בדביקות ובין שלא בדביקות", ועי"ז יבא לדביקות אמיתית - לשמחה שלימה ופנימית.

כי אדם צריך להאיר פנים לכל אחד, בבחינת (אבות א, טו) **"הוי מקבל את כל אדם בסבר פנים יפות"**; רבינו ז"ל אומר (ספהמ"ד צדיק ח"ב סעיף ה): "כל אדם מצויר בזיו פניו גן עדן שלו" - על פנים האדם יכולים לראות את הגן עדן, וכך צריך אדם להשתדל - לילך אם פנים שמחות ומאירות, ולא לילך

עם פנים עצבות ונפולות, כי כשם שההולך עם פנים מאירות ושמחות - משפיע ממילא גם על אחרים כך, כן הוא להפך, מי שהולך עם פנים עצבות ומדוכאות - הרי שזה נשפע גם על הסובבים אותו.

ובזה ידוע המעשה על הרה"ק ר' ישראל סלנטר זי"ע, שהחל את תנועת המוסר - להחדיר לימוד מוסר בעולם, ופעם פגש איזה אדם על הרחוב והוכיחו: **"תסיר כבר את ה'בור ברשות הרבים' שלך"**... האדם התפלא מאד לשמע הדברים, והסתכל ימינה ושמאל היכן כרה בור כלשהו... ר' ישראל הרגיש בפליאתו, והסביר לו פשר דבריו: **"הפנים שלך הן 'בור ברשות הרבים'! אתה הולך עם פנים נפולות וחשוכות, וזה גורם תקלה לכל הסובבים אותך, וממילא זה 'בור ברשות הרבים' שעלולים ליפול בתוכו"**...

וכאמור, אפילו אם זה בא בקושי גדול לאדם, יראה להשתדל להיות עם פנים מסבירות, פנים מאירות ושמחות, ואז יראה איך ממילא ימשך אל תוך השמחה האמיתית והשלימה...

זה ענין פרשת השבוע - פרשת ואתחנן, שזוכים לקבל את הלימוד של "וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'" - תמיד, בין בדביקות ובין שלא בדביקות, ו"בָּעֵת הַהִוא" - כשתגיע התפילה בדביקות, אזי "לֵאמֹר" - הכל יעלה לריח ניחוח לה'.

וכן מקבלים את הלימוד הקדוש הזה ללימוד התורה שקיבלנו בסיני, שזה ענין עשרת הדברות שבפרשת השבוע, שאדם מכניס בדעתו שעליו ללמוד תורה בין בדביקות ובין שלא בדביקות, וסוף כל סוף הדביקות תגיע!

וכן הוא במאור הפנים של האדם, שיאיר פנים לכולם, אפילו כשקשה, ועי"ז יבוא בסוף לדביקות השמחה באמת.

וזה ענין "**שבת נחמו**" החל תמיד בפרשה זו, כי זוהי הנחמה האמיתית והשלימה, שאדם זוכה לקבל את הידיעות אלו בנפשו.

וזה סוד "נַחֲמוּ נַחֲמוּ" - נחמה כפולה, כי זה בחינת "הן בדביקות והן שלא בדביקות", שהם ב' עניינים, ואדם שחזק בהם - הן בתורה, הן בתפילה,

והן בשמחה - עי"ז זוכה לקבל "נחמה כפולה", כי נחמה אחת כנגד ה'שלא בדביקות', ונחמה שניה כנגד ה'בדביקות'.

הדבר הנוסף שיש בפרשת השבוע הוא 'אמונה', כי בפרשתנו ישנה פרשת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד", שמורה על אחדותו יתברך, לגלות ולפרסם שיש בורא לעולם, והוא אלקינו, אחד יחיד ומיוחד, וכל הנ"ל - תורה, תפילה ושמחה, צריך להביא אותנו לאמונה שלימה, כי "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה" (תהלים קיט, פו), וזה העיקר והשלימות, לזכות לאמונה ברורה ומזוככת.

ובזה זוכה האדם לנחמה שלימה, כי עיקר הנחמה באה מדעת (ליקו"מ ח"א סי' כא), ועיקר הדעת זה אמונה, בחינת (דברים ה) "אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ", כי זה ענין שאדם יודע בידיעה ברורה שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל מגיע ממנו יתברך - הן חסד והן גבורה (עי' ליקו"מ ח"א סי' ד), ובזה זוכה לנחמה אמיתית.

וזה ענין "**שבת נחמו**" - 'שבת' דיקא, כי עיקר הנחמה באה משבת קודש, כי מבואר בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' יז), שדעת השלם בא בזכות שבת, ע"ש; וכמבואר לעיל, עיקר הנחמה היא ע"י דעת, נמצא אפוא שבשבת קודש זוכים לדעת השלם ולנחמה אמיתית ושלימה, על כן נקרא "שבת נחמו".

אלו הם הלימודים הקדושים שיש לנו בפרשה, והקשר לשבת נחמו, שבה מקבלים נחמה כפולה - "נחמו נחמו עמי".

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה להחדיר בעצמנו היטב לימודי הצדיקים, ונזכה לנחמה אמיתית, לראות בבנין ירושלים, בביאת המשיח, בבנין ביהמ"ק, בגאולה השלימה!

***

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קודש פרשת ואתחנן – נחמו תשפ"ג, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים בסיפו"מ של רבינו, מעשה ב' – ממלך וקיסר

לשון רבינו ז"ל בסיפורי מעשיות:

. . . רָצוּ שֶׁהַמַּלְכָּה שֶׁלָּהֶם, שֶׁהִיא אֵשֶׁת בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁמֵּת, תִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר, שֶׁהִיא בְּאֱמֶת הַבַּת קֵיסָר, שֶׁהָיוּ סְבוּרִים שֶׁהִיא דּוּקְטוֹר, מֵחֲמַת שֶׁיִּדְעָה בְּחָכְמָתָהּ שֶׁנִּשְׂרַף הַמֹּחַ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁנָּפַל, כַּנַּ"ל) וְשֶׁיִּהְיֶה הוּא מֶלֶךְ שֶׁלָּהֶם, וְאֶת הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם (הַיְנוּ הַמֶּלֶךְ הַזָּקֵן הַנַּ"ל) יַהַרְגוּ, (כָּל זֶה הָיוּ רוֹצִים מֵאַד הַשָּׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל) אַךְ שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לְדַבֵּר דָּבָר כָּזֶה אֶל הַמַּלְכָּה, שֶׁהִיא תִּשָּׂא דּוּקְטוֹר. גַּם לְהַמַּלְכָּה הוּטַב גַּם־כֵּן מְאֹד שֶׁתִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר, אַךְ שֶׁהָיְתָה מִתְיָרְאָה מִן הַמְּדִינָה, פֶּן לֹא יִתְרַצּוּ שֶׁיִּהְיֶה הוּא מֶלֶךְ, וְהִסְכִּימוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁתָּאוֹת כְּדֵי שֶׁעַל הַמִּשְׁתֶּה בִּשְׁעַת חֶדְוָה יוּכְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה. וְהָיוּ עוֹשִׂין מִשְׁתֶּה אֵצֶל כָּל אֶחָד בְּיוֹמוֹ.

כְּשֶׁהִגִּיעַ יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁל הַדּוּקְטוֹר (הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר), נָתַן לָהֶם מַיִן שֶׁלּוֹ הַנַּ"ל וְנִשְׁתַּכְּרוּ. בִּשְׁעַת חֶדְוָה אָמְרוּ הַשָּׂרִים: מַה יָּפֶה הָיָה שֶׁהַמַּלְכָּה תִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר. וְאָמַר הַדּוּקְטוֹר. יָפֶה מְאֹד הָיָה, רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זֹאת בִּלְתִּי פֶּה שָׁתוּי (הַיְנוּ שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת שִׁכְרוּת). נַעֲנֵית הַמַּלְכָּה גַּם־כֵּן וְאָמְרָה: מַה יָּפֶה הָיָה שֶׁהִיא תִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר, רַק שֶׁהַמְּדִינָה תַּסְכִּים עַל זֶה. הֵשִׁיב שֵׁנִית הַדּוּקְטוֹר (הַיְנוּ בַּת הַקֵּיסָר): יָפֶה מְאֹד הָיָה, רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זֹאת בִּלְתִּי פֶּה שָׁתוּי. אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁהֵקִיצוּ מִשִּׁכְרוֹתָם, נִזְכְּרוּ הַשָּׂרִים מַה שֶּׁאָמְרוּ וְנִתְבַּיְּשׁוּ בְּעַצְמָן מֵהַמַּלְכָּה, שֶׁאָמְרוּ דָּבָר כָּזֶה, אַךְ הֲלֹא הִיא גַּם־כֵּן בְּעַצְמָהּ אָמְרָה זֹאת, וְהִיא גַּם־כֵּן נִתְבַּיְּשָׁה מִפְּנֵיהֶם, אַךְ הֲלֹא גַּם הֵם אָמְרוּ זֹאת. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר מִזֶּה וְנִסְכַּם בֵּינֵיהֶם־כֵּן, וְנִתְחַתְּנָה הִיא עִם הַדּוּקְטוֹר (וְכַנַּ"ל הַיְנוּ עִם בַּת הַקֵּיסָר, שֶׁסָּבְרוּ שֶׁהִיא דּוּקְטוֹר, כַּנַּ"ל) וְהָלְכוּ לִמְדִינָתָם.

פתח ואמר מו"ר שליט"א: אנחנו אוחזים במעשה ממלך וקיסר, שרבינו מספר על בת הקיסר שהיתה לבושה במלבושי זכר, ואמרו שהיא דאקטיר מומחה יען כי ידעה שמוחו של בן המלך שרוף, ודיברנו שהרופא הוא הצדיק, כי הצדיקים הם רופאי הנפשות – כדברי הרמב"ם (הלכות דעות), שהחכמים הם המרפאים את נשמת

בר־ישראל, ואדם צריך לציית לדברי הרופא הנאמן, ולא להיות טיפש.

משל לאדם שקבע תור לרופא גדול ומפורסם, ושילם על זה אלף, אלפיים, שלוש אלף שקל, והנה הוא מגיע אל הרופא, והרופא נותן לו מרשם של תרופות שעליו לקחת, ומה הוא עושה? קורע את דף המרשם, והולך... טיפש! הרי כבר הגעת אל הרופא, ואם שילמת על זה כ״כ הרבה כסף, וחיכית כ״כ הרבה זמן, סימן שהיה לך איזה אימון ברופא הזה, א״כ למה תהיה כזה טיפש ולא תציית לדבריו?! קח את המרשם, תקיים הכתוב בו, ותעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואיך...

זו גדולת בת הקיסר, שעל כן היתה לבושה במלבושי זכרים, ענין של 'משפיע', כי השפיעה את לימודי הצדיקים ודרכיהם הקדושות.

ועתה מספר רבינו, שאלו השרים **״רָצוּ שֶׁהַמַּלְכָּה שֶׁלָּהֶם, שֶׁהִיא אֵשֶׁת בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁמֵּת, תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקְטוֹר, שֶׁהִיא בֶּאֱמֶת הַבַּת קֵיסָר, שֶׁהָיוּ סְבוּרִים שֶׁהִיא דּוֹקְטוֹר, מֵחֲמַת שֶׁיָּדְעָה בְּחָכְמָתָהּ שֶׁנִּשְׂרַף הַמֹּחַ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ** שֶׁנִּפַּל, כַּנַּ״ל) **וְשֶׁיִּהְיֶה הוּא מֶלֶךְ שֶׁלָּהֶם״** - שזה ענין של שידוכים, שאלו דברים הנעלמים מעיני כל חי, מה אדם יודע מה השידוך שלו?! מה אתה מכניס עצמך לעניינים כאלו גבוהים?! את פוסל שידוכים מחמת חוסר ממון, יחוס, יופי וכו', ומאיפה לך לדעת מהו השידוך שלך כפי שורש נשמתך?!

כמובן, לא מדברים כשיש מצב של חולי ומום ח״ו, אלא מדברים באופן שהכל בקו הבריאות, יש מידות טובות, יראת שמים, אבל הוא פוסל את השידוך מכל מיני דמיונות שונות ומשונות - חוסר ממון וכסף, רוצה יותר יחוס, כל מיני דמיונות שונות, וצריכין מאד לשמור מזה.

וכמו שמסופר על הרה״ק ר' חיים מצאנז זי״ע [בעל ״דברי חיים״], שבילדותו הוא קיבל מכה ברגלו ע״י המלמד שחבט בו עם ספסל וכו', והיה נְכֵה בגלל זה, וגופו היה שבור וכו', ואף היתה לו גיבנת וכו', וסבל מזה הרבה מאד.

כשדיברו לו שידוך עם הרבנית שלו, היא לא נמשכה אחריו כ״כ -

מהמראה החיצוני, כי בפנימיותו היה צדיק קדוש, אבל היא לא הכירה עדיין ממי מדברים פה... הרי מדובר בהרבי מצאנז - קדוש עליון, מגדולי אבות החסידות, כל עסקו הוא בתורה, עבודה, וגמילות חסדים, אבל לא ידעה כל זאת, ועל כן בעת שדיברו השידוך, היה קשה לה קצת עם המראה - כי היה נְכֵה כנ"ל, וצלע מעט על רגלו וכו', ועל כן לא רצתה את השידוך בתחילה.

והנה, להרה"ק מצאנז היה שיחה עמה, ואמר לה: **'תדעי, קודם שירדנו לזה העולם, כשהנשמות והגופים עדיין היו בשמים, נגזר עלייך שיהיו לך את כל החסרונות הללו - שתהיי צולעת וּנְכֶה וכו', ובשמים קיבלתי על עצמי, שיבואו עליי כל החסרונות הללו - במקומך, כי לאשה זה הרבה יותר קשה וכו', לכן תדעי שמה שאתה רואה אצלי - היה אמור להיות לך, ולקחתי זאת על עצמי'...**

נמצאנו למדים כמה צריכים לשמור מלהיות בררנים בשידוכים, ואפילו אם לא הכל מושלם בתכלית השלימות וכו', אולי כל זה היה אמור להיות אצלך?... כמובן, לא מדברים כשיש איזה מום וכו', אלא אם הכל בבריאות שלימה, ויש מידות טובות וכו' - אסור להיות בררן, אדרבה! מוהרא"ש תמיד היה אומר, שאדם צריך לחשוב "וכי יש מישהו שרוצה לקחת אותי בתור חתן? אני מוכן!"...

זה מה שאנו רואים פה בסיפור, סוד ענין השידוכים, שהנה יש את אלמנת בן המלך, וקרה מה שקרה, ועתה מדברים שידוך עם הדאקטיר - שבאמת היא בת הקיסר, כל זה ללמדנו שענין שידוכים זה דבר שאין לנו מושג והשגה בזה כלל וכלל.

והנה, כשהציעו שהדאקטיר [בת הקיסר] תתחתן עם אלמנת בן המלך, אמרו שאת המלך שלהם - היינו אבי בן המלך שנפל לים - יהרגו, וכנ"ל בלשון רבינו, אך זה מדובר אצל הקליפה והטומאה, וכנ"ל שהם היו בתכלית שפלות טומאת העוונות וכו', ועל כן לא אכפת להם גם להרוג את המלך...

והלימוד היוצא מזה למעשה, שבצד הקדושה אין כזה מושג של רציחה והריגה, ואפילו אם הצדיק רואה איזה

דבר שלילי שיכול לקרוא לאדם, אינו אומר לו בפירוש, כי הצדיק לא לוקח מאדם את הבחירה, ואינו נותן פקודה על האדם שיעשה כך וכך וכו׳, אלא מדבר בלשון ׳אפשר׳ ו׳אולי׳, ונותן לו כיוון ודרך בחיים, אבל אף פעם לא לוקח ממנו את הבחירה שלו, והנה אדם רואה למעשה שקרה לו מה שקרה, והוא מתמיה מאד ״מה הבעיה שהצדיק יפסוק ויגיד ׳זה כן וזה לא׳, הרי הוא יודע שזה מה שיקרה?!״... אבל כך הוא, הצדיק אף פעם לא לוקח מהאדם את הבחירה, אלא נותן לו שהוא יבחר, ואשרי לו אם יש לו השכל לבחור תמיד בדרך הנכונה והאמיתית.

מספר רבינו, שהנה אמנם כך רצו כולם, **אַךְ שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לְדַבֵּר דָּבָר כָּזֶה אֶל הַמַּלְכָּה, שֶׁהִיא תִּשָּׂא דּוֹקְטוֹר** - כי הרי מתאים למלכה להינשא למלך, או לנסיך, ולא לדוקטור... אך הנה, **גַּם לְהַמַּלְכָּה הוּטַב גַּם־כֵּן מְאֹד שֶׁתִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקְטוֹר, אַךְ שֶׁהָיְתָה מִתְיָרְאָה מִן הַמְּדִינָה, פֶּן לֹא יִתְרַצּוּ שֶׁיִּהְיֶה הוּא מֶלֶךְ** - כי הרי הוא דוקטור, ועל כן לא אמרה בפירוש שרוצה להינשא לדוקטור. **וְהִסְכִּימוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁתֶּאוֹת כְּדֵי שֶׁעַל הַמִּשְׁתֶּה בְּשִׁשַּׁת חֻדְוָה יוּכְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה** - וכמו בפורים, ששותים הרבה, ואז כל אחד מדבר ככל העולה על רוחו, ומגלה פנימיותו האמיתית... **וְהָיוּ עוֹשִׂין מִשְׁתֶּה אֶצֶל כָּל אֶחָד בְּיוֹמוֹ.**

מספר רבינו: **כְּשֶׁהִגִּיעַ יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁל הַדּוֹקְטוֹר (הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר), נָתַן לָהֶם מַיִן שֶׁלּוֹ הַנַּ״ל וְנִשְׁתַּכְּרוּ** - מהו היין הזה? אלו הם לימודי הצדיק, הלימודים של רבינו, שהם בחינת ״יין הונגרי״, כי בת הקיסר היתה חזקה בלימודי הצדיקים, ועל כן היתה מלובשת בבגדי זכר, יען כי היה לה כח ההשפעה כנ״ל, והיא השקתה את כולם מהיין הקדוש הזה, עד שנשתכרו כולם מגודל האור הנפלא של הצדיק.

אך כל זה מדובר ביין קדוש - לימודי הצדיקים, מאידך - ענין של שתית יין הוא חמור מאד, וכך הזהירנו רביז״ל מאד והקפיד על שתית משקה המשכר, אלא רק לקידוש ולהבדלה, וכן בפורים, ומלבד זאת - בשום פנים ואופן!

ואצל מי שיודע בנפשו שיש לו ניסיון בדבר, יקיים "בל יראה ובל ימצא" - שלא יימצא אצלו בבית שום בקבוק של יין או שאר משקאות חריפים, ואפילו בקידוש והבדלה - ישתה מיץ ענבים, לכתחילה! יתרה מזו, אפילו בפורים, לא ישתה טיפת יין, אלא רק מיץ ענבים, וכן בד' כוסות של ליל הסדר, ישתה מיץ ענבים, וזה בסדר גמור, העיקר שלא יימצא אצלו שום שתיה חריפה! אם אדם אין לו ניסיון בדבר, אזי יכול להחזיק אצלו איזה בקבוק - שיהיה לקידוש והבדלה וכו', אבל מי שיש לו ניסיון בזה - לא יקרב לזה כלל, כי (שבת יג.) "לך לך אמרינן לנזירא, לכרמא לא תקרב", אסור לנזיר להיות בכל האזור שיש כרם ענבים, שמא יבוא לידי איסור, וכן הוא לענייננו, וצריכים לשמור מזה מאד מאד!

ואותו דבר לענין לקיחת סמים, ה' ישמור, שומר נפשו ירחק מזה לגמרי, מכל וכל! **זו סכנת מוות!** אפילו שנראה בהתחלה שזה מרגיע וכו', זו סכנת נפשות! אסור להתקרב לזה! הרי זה שורף את כל התאים של המוח, וכמו שראינו לעיל בסיפור - שנשרף מוחו של בן המלך, וא"כ מובן מאד למה אדם נרגע שהוא לוקח את זה, כי אין לו מוח - ברור שיהיה רגוע... אשרי המקשיב לדברי הצדיקים, ומציל נפשו מכל הסכנות החמורות האלו!

אך היין שהביאה להם בת הקיסר - זה יין אחר לגמרי, יין ההונגרי, שהוא היין הקדוש של לימודי הצדיקים, הלימוד של רבינו, וזה היה כחה נגד כל הטומאות.

ממשיך רבינו ומספר: **בִּשְׁעַת חֲדָוָה אָמְרוּ הַשָּׂרִים: מַה יָּפֶה הָיָה שֶׁהַמַּלְכָּה תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקְטוֹר. וְאָמַר הַדּוֹקְטוֹר: יָפֶה מְאֹד הָיָה, רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זֹאת בִּלְתִּי פֶּה שָׁתוּי (הַיְנוּ שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת שִׁכְרוּת). נַעֲנֵית הַמַּלְכָּה גַּם־כֵּן וְאָמְרָה: מַה יָּפֶה הָיָה שֶׁהִיא תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקְטוֹר, רַק שֶׁהַמְּדִינָה תַּסְכִּים עַל זֶה. הֵשִׁיב שֵׁנִית הַדּוֹקְטוֹר (הַיְנוּ בַּת הַקֵּיסָר): יָפֶה מְאֹד הָיָה, רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זֹאת בִּלְתִּי פֶּה שָׁתוּי** - העניין בזה, כי ענין השכרות שלהם הוא ענין האור שאדם זוכה לקבל מהצדיק, שהוא משקה מיינו הקדוש לשומעי לקחו, והנה אדם יכול לשמוע את

דברי הצדיק, ובאמת לקבל על עצמו התחלה חדשה לגמרי, ולהחליט בעצמו שזורק את כל השטויות והבלבולים - את השתיה, את הסמים, רחמנא לצלן, וכולו מלא באור נפלא, ומרגיש ממש התלהבות וברען וכו', אבל מזהירה בת הקיסר: **"יפה מאד היה, רק אם היו מדברים בלתי פה שתוי"**, דהיינו תמתין ותחכה שתרד ההתלהבות, תחזור לשגרה הרגילה, תשוב לעבודה שלך, ואז נראה איך אתה מחזיק מעמד, דיקא אז - בתוך כל הגשמיות, בתוך כל הניסיונות שיש, עיקר הגדולה להחזיק ולעמוד על עמדו, ולא ליפול בדעתו משום דבר שבעולם.

ממשיך רבינו לספר: **אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁהֵקִיצוּ מִשִּׁכְרוּתָם, נִזְכְּרוּ הַשָּׂרִים מַה שֶּׁאָמְרוּ וְנִתְבַּיְּשׁוּ בְּעַצְמָן מֵהַמַּלְכָּה, שֶׁאָמְרוּ דָּבָר כָּזֶה, אַךְ הֲלֹא הִיא גַּם־כֵּן בְּעַצְמָהּ אָמְרָה זֹאת, וְהִיא גַּם־כֵּן נִתְבַּיְּשָׁה מִפְּנֵיהֶם, אַךְ הֲלֹא גַּם הֵם אָמְרוּ זֹאת. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר מִזֶּה וְנִסְכַּם בֵּינֵיהֶם־כֵּן, וְנִתְחַתְּנָה הִיא עִם הַדּוֹקְטוֹר (וְכַנַּ"ל הָיְנוּ עִם בַּת הַקֵּיסָר, שֶׁסָּבְרוּ שֶׁהִיא דוֹקְטוֹר, כַּנַּ"ל) וְהָלְכוּ לִמְדִינָתָם** - וכאמור, כל זה הוא מרזי סודות ענייני שידוכים, שאין לנו בהם שום השגה כלל וכלל, והעיקר שאדם ישליך את השכל שלו לגמרי, ויתחיל לציית לדברי הצדיקים, ויזכה למצוא זיווגו ההגון לו, כי איתא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ח"ב סי' פט) שהצדיק הוא השדכן האמיתי, ומסביר רבינו, כי הצדיק משדך דברי תורה ממקום למקום, כי מקשה קושיא ממקום אחד, ומתרץ ממקום אחר, ו"דברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום אחר" (ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ה), וכשאדם זוכה לשמוע בקול הצדיק - זוכה למצוא זיווגו.

יזכנו הקב"ה להיות מקורבים לצדיקים אמיתיים, לקבל מהם לימודיהם הטובים, ולזכות לחיים טובים ומאירים, ובקרוב נזכה לקבל נחמה אמיתית ע"י משיח צדקנו, בגאולה השלימה, אמן ואמן!

***

יוצא לאור לעילוי נשמת

פאינה פרידא בת יעקב ע"ה
אמיל בן אברהם ז"ל

יהי רצון שיזכו לעלוי נשמה אמיתי בזכות פעולותיהם הקדושות של צאצאיהם שהותירו אחריהם ברכה, ובגן עדן תהא מנוחתם, אמן ואמן!

***

ימים אחרונים לסגירת הספר לדפוס! אל תחמיץ הזדמנות לקחת חלק בספרו המהודר של הצדיק - "דרכי איש"!

דוא"ל: s0584563404@gmail.com

2,200 ספרי "סיפורי מעשיות" עם פירוש "בתוך הנחל"
הודפסו והופצו בין שכבות העם!

בימים אלה עובדים על הכנת החלק הבא:

הפירוש הנפלא על מעשיות ג' עד ח'.

ביכולתך לקחת חלק בהדפסה הקדושה

שתעורר עוד רבים מן השינה,

וכמו שאמר רבינו הקדוש: "הסיפורי מעשיות שלי, מעוררין מן השינה",

קל-וחומר עם פירושו הבהיר של הצדיק,

שכולו מלא לימודים חיים לעובדא ולמעשה!

****

לפרטים: 058-456-3404

דוא"ל: s0584563404@gmail.com